

Mitt i LIVET

Västanfors Västervåla församlings tidning

nr 2/20

A woman with short brown hair and glasses is looking through a blue folder. In the foreground, several paintbrushes with wooden handles and various bristles are visible, some blurred. The background shows a wooden wall with a mounted deer head and a blue and white striped shirt.

Kreativitet

Kreativitet

Kreativitet är förmåga till nyskapande och till frigörelse från etablerade perspektiv. Det kan vara att skapa något helt nytt, eller att kombinera sina erfarenheter till en ny idé. Att hitta en oväntad lösning på ett problem eller att se något ur en annorlunda vinkel och kunna skapa konst eller produkter utifrån det.

Kreativitet kan resultera i stora innovationer, helt nya produkter och genialiska lösningar på stora samhällsproblem. Men det kan också vara att göra små förbättringar, hitta smartare sätt att arbeta på, lösa vardagsproblem och konflikter eller hitta nya sätt att förhålla sig till en situation.

Sommarens nummer av församlingstidningen Mitt i livet möter några kreativa personer i Fagersta. Maria Strandberg, som driver Lövparkens trädgård, tycker om att ordna med växter och göra fint i sin butik.

Mona Frosell berättar om företaget Punkt Design, som med olika sinnrika produkter gör text och bild tillgängligt för personer med synnedsättning.

Helena Andrén Niemi i Västervåla hävdar att kreativitet är att ha ett positivt synsätt och att hitta lösningar. Hon ser hela livet som en stor utmaning.

Att ha människor omkring sig och dela en upplevelse tillsammans ger möjlighet att vara kreativ, menar Stefan Sundqvist, som är chef för Fagersta kultuskola.

«Kreativitet är ett vitt begrepp som genomsyrar alla kognitiva processer. Kreativitet i min vardag är något jag förknippar med skapande av musik och text. Det är något som känns äkta och sant,» säger Jacob Sandberg i en intervju längre fram i tidningen.

För Janne Poikonen är skapandet ett redskap för att kanalisera tankar och känslor. Han upplever att det kreativa skapandet rensar hjärnan och hjälper honom att behålla sitt inre lugn.

Prästen Per-Arne Bengtsson skriver om hur man kan tänka kring att vara medskapare i den ständigt pågående skapelseprocessen.

Ha en härlig kreativ sommar!
Cecilia Kjellin Eriksson, redaktör

Punkt Design är

 Punkt Design i Fagersta är Sveriges största punktskriftstryckeri. Med hjälp av många olika produkter gör företaget text och bild tillgängligt för personer med synnedsättning. Mona Forsell är vd och en av ägarna. Hon är stolt över kvaliteten på varorna och den standard som företaget håller.

-Vi skapar egna produkter utifrån kundens önskemål och vi kan kombinera olika produktionstyper. Vi tillverkar varje enskild artikel till en person som verkligen behöver den och då kan vi inte slarva, säger Mona.

Många olika produkter

Kunden är alltid en myndighet eller en större organisation till exempel Myndigheten för tillgängliga medier, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Synskadades riksförbund, som i sin tur beställer alster åt enskilda personer med synnedsättning. Det kan vara läromedel till skolelever, eftersom synskadade elever går integrerat i vanlig skola och behöver få sitt undervisningsmaterial anpassat utifrån sina behov. Mona visar exempel på sagoböcker med både vanlig text, vanliga bilder och med punktskrift, så att föräldrar och barn med synnedsättning kan läsa tillsammans. Tidningar och böcker i storstil skrivs också ut och levereras till privatpersoner.

Exempel på produkter som tas fram på Punkt Design är kontoutdrag från banken och bipacksedlar till mediciner. Korsord, musiknoter och spelkort kan också präglas med punktskrift.

SVällpappersbilder tillverkas på ett speciellt papper som sedan värms upp, vilket gör att bildens svarta områden expanderar och skapar en taktill* bild. Taktilla utrymningsplaner är ett angeläget användningsområde för dessa bilder.

Även vanliga trycksaker trycks på den stora skrivaren som står i tryckeriet bland många andra små och stora maskiner. Det finns utrymme för fler sådana jobb, berättar Mona, som tänker att lokala företagare på ett smidigt sätt kan få hjälp först med utformning av informations- och reklamblad och sedan med själva tryckningen. Den färdiga trycksaken kan sedan hämtas direkt hos Punkt Design på Kristiansbergsvägen. Visitkort kan tryckas med vanlig text och, om man vill, i kombination med punktskrift.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

ett tryckeri med fingertoppskänsla

Ett internationellt språk

Punktskrift är ett internationellt språk med vissa mindre variationer för tecken som förekommer bara i vissa språk, till exempel å, ä, ö och tyskt ü. Vana punktskriftsläsare läser lika fort som en seende läsare. Man använder särskilda datorprogram för att översätta text till punktskrift, som tar mycket mer plats än vanlig text, berättar Mona och visar en stor packe papper som är veckans utgåva av tidningen Allers. Flera handledningar finns som beskriver hur man redigerar och formaterar punktskrift och hur man skriver poesi och avancerad matematik med mera. Tidigare korrekturläste personalen varje text före tryckning, men det behövs inte längre tack vare ny teknik. Ofta levereras tryckfärdiga original från kunden.

Äger företaget tillsammans

Mona Forsell äger Punkt Design tillsammans med medarbetaren Ulrika Nyberg. Dessutom har de 6 anställda. Personalen har gedigen kunskap utifrån många års erfarenhet av arbete i branschen. Varje anställd har specialkunskaper inom ett område och kan även täcka upp för varandra vid behov. Den kunskap som behövs för att jobba på ett punktskriftstryckeri får man som lärling på plats. -En känsla för språk och ett intresse för text är en förutsättning och det praktiska får man lära sig här hos oss, förklarar Mona.

Mona började jobba som anställd i produktionen för mer än tjugo år sedan, när det var ett dotterbolag i koncernen Iris. Sedan 2009 är företaget privatägt och det har gått bra, även om det är en svårplanerad bransch. Resan från att vara anställd till att bli chef har ibland varit lite besvärlig, men de flesta konflikter som har uppstått har gått lätt att lösa. -Jag försöker vara mänsklig och här är vi ett team. Hela arbetslaget har en positiv inställning och det är viktigt när det är så intimt, säger Mona, som fortfarande tycker att det är roligt att gå till jobbet på morgonen. Vissa moment kräver manuell handpåläggning, som maskiner inte kan göra. -Det är ett roligt hantverk. Dessutom är det rent här jämfört med andra tryckerier eftersom vi är ett digitalt tryckeri, säger hon.

När ansvarskänslan blir för betungande är det en stor fördel att kunna bolla tankar och idéer med den andra delägaren, tycker Mona. Det kan handla om större investeringar, nya avtal eller personalfrågor.

**taktil - överföring av information eller känsla vid beröring*

Bilden ovan: Ulrika Nyberg och Mona Forsell (th) äger Punkt Design.

Vanliga spelkort kan kompletteras med punktskrift.

Produkter som trycks med punktskrift

- tidningar: Allers, Illustrerad vetenskap, Kamratposten
- undervisningsmaterial till skolelever
- korsord
- musiknoter
- visitkort
- böcker och tidningar i storstil

Trycksaker utan punktskrift

- broschyrer och foldrar
- tidningar
- affischer
- menyer
- roll ups
- kuvert
- presentkort...

Visitkort kan tryckas med eller utan punktskrift, även dubbelsidigt.

Jacke lever med musiken

Jakob Sandberg är en musikälskare av stora mått. Han har spelat i olika band sedan han var 14 och han sjunger i kör. Han skriver egen musik och i vintras gav han ut ett album på Spotify där han sjunger och spelar alla instrument själv.

Jacob är sångare i fagerstabandet Black Rose. Foto: Aline Haga

-Jag såg det som ett livsprojekt som skulle bli mitt Magnum opus*. Det var inte alls pretentiöst, skrattar Jacke och förklarar vidare: Det var hisnande och jag gjorde det för min egen personliga utvecklings skull. Jag ville göra något som jag kände verkligen var jag.

Han utmanade sig själv att skriva 100 låtar på 100 dagar. Det blev 63 låtar och några av dem kändes speciella och han valde att jobba vidare med dem. "The distance between us" är namnet på skivan som inte passar in i något musikaliskt fack. I efterhand tycker Jacke att det är skönt att projektet är klart och han är jättenöjd med resultatet. Han har fått positiv respons från nära och kära, men han har aldrig haft intentionen att sälja några skivor. -Jag vill inte vara min egen manager. Jag vet vad som krävs för att marknadsföra en skiva och den här musiken går antagligen inte hem bland massorna utan det handlar mer om att hitta de som kan uppskatta den, säger han.

Texter om personlig utveckling

Jackes musik handlar om personlig utveckling och självrannsakan. Den innehåller glädje, sorg och nyfikenhet och är väldigt personlig och äkta.

När Jacke skapar musik börjar han nästan alltid med en ackordföljd eller en melodislinga som gör att en känsla växer fram. Ur den föds texten och processen blir ett vågspel mellan musik, känsla och text. Det har hänt att han skriver en låt på en timme och ibland kan det ta flera dagar. -Det bästa kommer oftast när jag inte

tänker för mycket utan bara gör. Jag vet ungefär vad som låter schysst och låter det inspireras av min känsla. Det blir en aktiv cirkulär process och jag är där till 100 procent. Att göra musik betyder jättemycket för mig. Jag upplever en känsla av mening när jag skapar.

-Jag har alltid musik i huvudet, säger Jacke och sätter sig vid pianot för att visa hur han liksom leker med musiken när han låter fingrarna dansa fram över tangenterna och lyssnar efter vad som låter bra och vad som inte funk. Musikintresset har funnits där sedan barnsben men utvecklades ytterligare på Lindgården i högstadietiden.

Har spelat med flera band

Jacke repade med flera band som ibland fick möjlighet att framträda på "Krattrocken" och spela in musik i studion som fanns i källaren på Lindgården. Efter gymnasiet jobbade han själv på rockskolan på Lindgården under ett och ett halvt år innan han flyttade till Göteborg. Där spelade han förstås också i band precis som när han bodde i Lidköping och när han studerade i Japan under ett år. Han spelar både akustisk gitarr och elgitarr, bas, trummor och piano och så sjunger han. Någon gång vill han också lära sig att spela trumpet.

Jacke är med i församlingens Rock- o popkör och sjunger gärna solo på någon låt när det är Rock- och popgudstjänst i kyrkan. Sedan flera år tillbaka är han sångare i fagerstabandet Black Rose, som spelar

melodisk heavy metal. Black Rose jobbar just nu med att spela in skivan "Game of souls". Bandets medlemmar gör musiken tillsammans och Jacke är den som sedan skriver texterna.

Ett hantverk och en process

Att göra musik är ett hantverk och en medveten process, menar Jacke och jämför musik med ett språk som du lär dig. Efter ett tag kan du formulera meningar som du sedan kan utveckla. Man måste ha lyssnat mycket på musik för att förstå att vissa klanger, harmonier och ackord bär med sig vissa känslor.

Det varierar vilken musik Jacke lyssnar på. Just nu är det mycket funk. När han är nedstämd lyssnar han på deppig musik och när han är glad väljer han något med rytm, till exempel funk eller hårdrock.

Jakob Sandberg, 33, bor med sambon Liney i Fagersta och jobbar som personlig assistent på Brinellskolan. Han har tidigare jobbat i församlingens rockkola och i Brukskyrkans kafé. Foto: Cecilia Kjellin Eriksson

-Jag vill upptäcka musik, förstå den och lära mig. Jag övar mycket på det jag hör och försöker härma det. Musik väcker alltid minnen och känslor. Jag kan uppfatta samma låt olika i olika situationer beroende på vilket humör jag är på, säger Jacke.

Problemlösning och skapande

Kreativitet är ett vitt begrepp som genomsyrar alla kognitiva processer, menar Jacke. Det kan handla om problemlösning eller skapande. Det är abstrakt men tydligt.

-Kreativitet i min vardag är något jag förknippar med skapande av musik och text. Det är något som känns äkta och sant.

**Magnum opus – en persons största eller mest kända verk*

Cecilia Kjellin Eriksson

Maria älskar sitt jobb med Lövparkens trädgård

Maria tycker om att pyssla med växterna ute på gården. Här finns både blommor, lyktor, skyltar, kryddväxter och här en paprikaplanta.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Maria Strandberg driver sedan tolv år tillbaka Lövparkens trädgård tillsammans med sin man Peter. De bor i huset alldeles intill och eftersom Maria har ett enormt trädgårdsintresse så föddes idén om att starta en butik med försäljning av blommor och presenter.

-Det har gått jättebra med butiken, säger Maria när hon ser tillbaka på tiden sedan starten. Förra året kom dock ett bakslag när Maria fick ledgångsreumatism och inte kunde ha öppet lika mycket som tidigare. Nu går affären lite på halvfart och Maria använder Facebook och Instagram för att kommunicera med sina kunder om öppettider, nyheter och erbjudanden. -Kunderna är fantastiska! tycker Maria. Det roligaste är att träffa alla goa kunder och att göra fint i lokalen. Maria tycker om att få utlopp för sin kreativitet när hon arrangerar blommor och ställer iordning i butiken. Hon tar hem presentartiklar och blommor utifrån säsong och utifrån vad kunderna efterfrågar. Efter tolv år har hon lärt sig vad kunderna vill ha. Leveranser med blommor kommer flera gånger i veckan och det är väldigt säsongsbetonat vilka växter som köps in. Under vår och försommar säljer Maria förstås mycket trädgårdsblommor och grupper som kan stå utomhus, men hon säljer inte längre fruktträd och perenna växter för rabatter. -Det är högsäsong när våren kommer på riktigt, även om det var lite senare i år än vanligt. Vid jultid är det också mycket att göra. Det är en extremt säsongsbetonad bransch, berättar Maria, som tar in timanställda vid behov när köptrycket ökar.

Dottern Sofia har tidigare jobbat i butiken på heltid och hjälper nu till när det behövs samtidigt som hon pluggar. Sofia är den som ägnar sig mest åt presentartiklar och inredningsdetaljer.

I butiken finns till exempel färdigdekorerade kransar, ljus-fat och lyktor, men kunden kan även välja att köpa en odekorerad krans med valfria tillbehör för att skapa sin egen krans. Sofia tycker att det är lika roligt att sälja färdiga dekorationer som att inspirera kunder till att pyssla själva. -Jag tycker att det här är jätteroligt! säger Sofia, som går en designutbildning för inredning av rumsliga ytor. Intresset har jag fått från att jobba här i butiken. Jag går gärna runt och sätter rosetter på sakerna, för de små detaljerna gör så mycket. Att göra presentförpackningar med hjälp av cellofan och presentsnöre är ett annat sätt att piffa till det hela och presentera artiklarna på ett tilltalande sätt så att kunderna vill köpa små ljuslyktor, tvål och andra småsaker.

Kunskaperna kring växter och att driva butik har Maria skaffat på egen hand genom att arbeta med det hon är intresserad av. -Jag köper in det jag själva tycker om, säger Maria, och jag vet vad kunderna vill ha. Maria säljer färdiga buketter och blomgrupper, och flera gånger om dagen gör hon iordning buketter eller blomgrupper på beställning av kunder. Det finns inte längre så tydliga regler kring vilka blommor som passar i olika sammanhang, till exempel att man ska ge röda rosor till den man älskar och att vita liljor är begravningsblommor. -Det där börjar luckras upp i den yngre generationen, säger Maria,

Dottern Sofia, som är duktig på dekorationer och pyssel, jobbar extra i butiken.

men jag skulle nog inte ge vita liljor till en person i 80-årsåldern för det skulle kanske uppfattas fel. Maria får ofta förfrågan om att göra blomsterarrangemang till begravingar. Det kan vara en större dekoration till själva kistan, men även kransar och blombuketter som begravningsgästerna köper för att hedra den avlidnes minne. På Facebook-sidan finns bilder på blomsterarrangemang som Maria har gjort.

-Det här jobbet är kanon! Det finns inget bättre än att få vara kreativ och ha ett jobb som man älskar. När jag mått dåligt så har det gett mig ork att kliva upp på morgonen.

Lövparkens trädgård gör många blomsterdekorationer till begravingar på beställning från begravningsbyråer och privatpersoner.

Inne i butiken finns heminredningsdetaljer, presentartiklar, pyssel...
...och snittblommor
förstås.

Janne skriver dikter och målar digitalt

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Poikonen har återupptagit sina intressen att skriva dikter och att måla. Efter ett långt uppehåll under en tid då han inte mått så bra, har han nu hittat tillbaka till en kreativ sida. Skapandet är ett redskap för att kanalisera tankar och känslor.

-Det kreativa skapandet rensar hjärnan och hjälper mig att behålla mitt inre lugn. Det ger mig sinnesro, som jag försöker bibehålla i allt jag gör, säger Janne.

Han berättar om sitt liv som i perioder varit tufft. I tjugooårsåldern hade han huvudet fullt av snurrande tankar med hjärnan ständigt på högvarv. Under en depression började han skriva dikter för att få utlopp för en del besvärande känslor. -Jag analyserade allt bortom rim och reson, och det var ganska jobbigt. På senare tid har jag funderat på om jag har någon form av autism. Jag har också trott att jag har social fobi, men har kommit fram till att jag inte har det. Jag är en introvert person, men jag tycker om att prata om viktiga saker med människor som respekterar mig. Ytlig tomhet är inget för mig längre.

Från missbruk till sinnesro

Missbruk och mediciner har funnits med i bilden. Förra sommaren innebar en förfärlig period när hans sambo lämnade honom, och Janne beskriver sig själv som ett vrak under den tiden. Men han bestämde sig för att sluta med alkohol och droger, och med medicinerna som han tagit under många år. Han sökte sig till självhjälpssgrupper och till kyrkan där han fick hjälp genom samtal. -Förra sommaren var första gången som jag gick in i en kyrka för att få lugn och ro. Kyrkan har betytt mycket för mig. Jag har fått mer hjälp där på kort tid än jag fått genom terapi under alla år. Men det beror kanske också på hur man mår och hur mottaglig man är just då, funderar Janne.

Tidigare har Janne försökt att styra upp sin hälsa fysiskt och psykiskt med den andliga biten har saknats. Nu har han gått ned mycket i vikt och det är något som syns, men den stora förändringen syns inte utanpå. -Andlighet för mig är att få tyst på tankarna. Att jag kan slappna av i att vara mig själv. Jag bryr mig inte längre om vad andra tycker om mig. Det är rätt skönt att vara vilse i rätt riktning, säger han med en road glimt i ögonen.

Har alltid gillat bildkonst

Han har alltid varit intresserad av bildkonst med allt från skisser och målningar till foto och digital bildredigering. I skolan hade han lätt för sig. Han behövde aldrig anstränga sig för att lära sig saker, och det har han fortfarande nytta av. Även språket flyter lätt. Han har en utbildning i webbdesign och jobbar gärna med bildbehandlingsprogrammet Photoshop på datorn eller Procreate på Ipaden, som han alltid har med sig. I ett av rummen i lägenheten står ett staffli uppställt med en uppspänd duk. Flera pågående målningar står framme. Men det mesta bildarbetet sker i soffan på den lättillgängliga Ipaden. När han målar lyssnar han gärna på lugn avkopplande musik. I perioder målar han dagligen, men det kan även bli mer sällan. En bild ägnade han 10-12 timmar åt samma dag, men det är ovanligt. Äldre bilder är mörka, medan nyare bilder går mot ljusare färger.

Ofta utgår Janne från konturerna i en bild eller ett foto. Med hjälp av en särskild penna målar han sedan bilden på Ipaden med sina egna färger. Han försöker alltid att få fram en känsla och en stämning i bilden.

-Jag målar fram mina känslor och ibland får jag under tiden en tanke som sedan kan bli en dikt. Om jag får ett frö av inspiration så skriver jag ibland en dikt genast eller så får fröt ligga och gro ett tag.

Ett 30-tal dikter finns sparade på Ipaden. Tidigare skrev han på engelska för han tycker att engelskan har mer precisa uttryck, men nu har han valt att utmana sig själv att skriva på svenska. Det är ett sätt att förhindra att hamna i gamla hjulspår.

Ett sätt att komma vidare

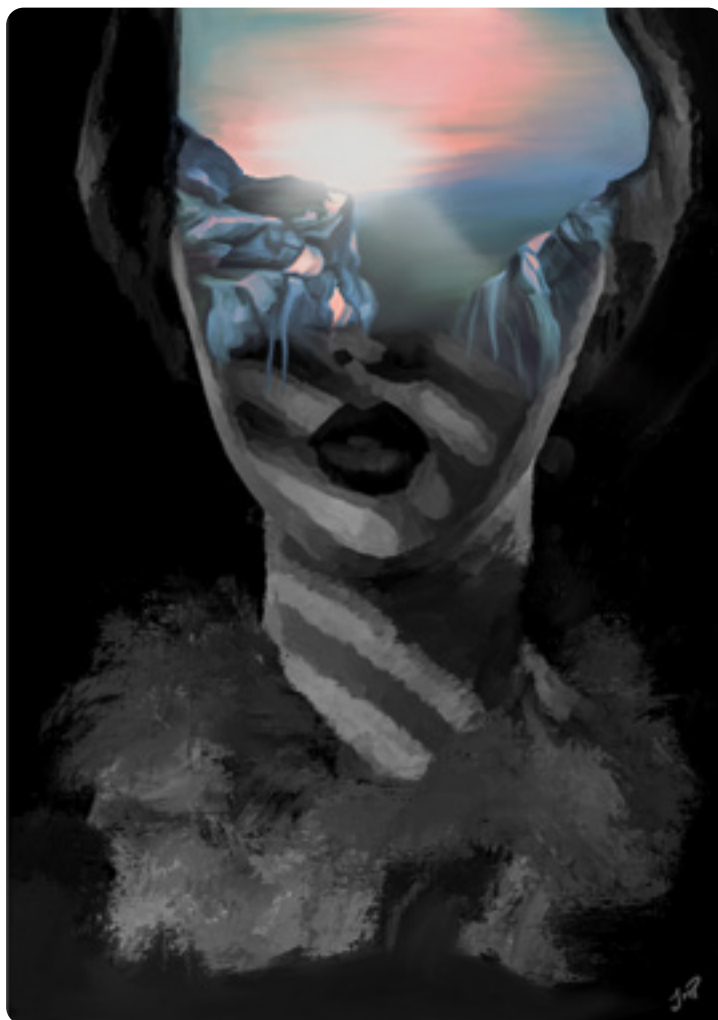
-Det här är ett sätt för mig att försöka komma vidare. Jag kan inte göra allt på samma sätt som förut. Jag vill förändra mig och bli en bättre människa. Jag försöker hitta vägen till ett bättre välmående för mig själv, och det handlar om att kunna hantera känslor av ensamhet och uppgivenhet, förklarar han.

Janne har en kristen tro med en buddhistisk filosofi. Han läser mycket om buddhism som han tycker har fina livsvärderingar. Ett respektfullt bemötande mot andra människor är viktigt för Janne – att behandla andra som man själv vill bli behandlad -Jag sökte tron och hittade det andliga. Idag är jag nykter, stabil och lugn. Jag har släppt hat och ilska som präglat mitt liv, konstaterar han allvarligt.

Janne strävar efter att vara väldigt öppen om sig själv. Han skäms inte för den han har varit. Ibland önskar han att han gjort saker annorlunda, men han kan inte ändra på det efteråt. Istället försöker han ta lärdom av sina erfarenheter och vara öppen och ärlig. -Jag vill inte vara fast i mitt förflutna eller drömma mig bort i en framtid. Jag vill kunna njuta av livet just nu, säger han med en distans som vittnar om styrka och målmedvetenhet.

Janne vet inte vart livet tar vägen. Just nu jobbar han inom industrin, men känner att han inte vill stanna där hela livet. Kanske kan det bli ett jobb som behandlingsassistent längre fram. -Jag vill kunna hjälpa andra. Jag vill inspirera andra till att se att det går att vända sitt liv till det bättre, säger Janne.

Det yttre
återspeglar
sällan det som
finns inuti en
människa, som
ofta är väldigt
vackert,
menar Janne
Poikonen.

Digitala zombies

Tomma ögon.
Livlös blick.
Falskt leende.
Påklitrad fasad.
Zombies i människokostym.
De vandrar där överallt, förlorade
i ett mörker av konstgjort ljus.
Lögnen, viktigare än sanningen.
Den perfekta fasaden.
Twitter, Facebook, Instagram.
Selfies och bilder på snart
bortglömda minnen.
Allt för likes, allt för att för att
behålla fasaden.
Digitala zombies som vandrar
mot den perfekta skymningen utan
att se.

Janne Poikonen

Fortsätt att dansa

Fortsätt att dansa och fortsätt att sjunga.
Även när de mörkaste molnen tornar
upp sig.
När vinden blåser kallt in i ben och märg.
När regnet öser ner och stormen blåser
upp.
Fortsätt att dansa och fortsätt att sjunga.
Känn glädjen och hoppet mitt i stormens
öga.
För den passerar och molnen drar förbi.
Solens strålar värmer det frusna, och
torkar bort regnets flod.
Så fortsätt att dansa och fortsätt att
sjunga, fortsätt drömma och älska, för att...
Stormar kommer och går, värme avlöses
utav kyla, men det varar inte för evigt,
så fortsätt att dansa och drömma.

Janne Poikonen

Skapa med Skaparen

Vad tänker du på när du hör ordet "kristen"? När jag växte upp så var det synonymt med "tråkig typ som underkastar sig alla regler". En byråkrat alltså, och fördomen handlar om Gud som en domare vars uppgift är att utdöma straff över människors liv. Det lät inte roligt, varken då eller nu. Egentligen vill alla vara fria och leva inspirerat och inte underkasta sig några tvång. "Men hur skulle det då gå med världen" replikerar pliktmänniskorna. Så bollar det som en pingismatch i huvudet på oss när vi försöker få i oss lite inspiration för att uppväga den nedtyngande plikten.

För de flesta människor handlar livet om en pendelrörelse mellan två motpoler. Världen betraktas som svart eller vit, rätt eller fel, kall eller varm, ljus eller mörk, tråkig eller rolig, smärtsam eller behaglig, lustfylld eller uttråkande. Så här kan vi hålla på, men om vi konstaterar att våra tankar konstruerar motsatser för att vi skall kunna orientera oss i tillvaron, så har vi kommit långt. Det kallas för "dualism" som innebär att vi hela tiden vacklar fram på en skala mellan två motsatser. Är vi sjuka så vill vi bli friska och är vi friska så vill vi inte bli sjuka.

Rollerna

Varje dag måste vi ta på oss olika roller och spela dem som det förväntas av oss från omvärlden. En polis måste vara som en polis, en präst som en präst och en läkare som en läkare. Finns det avvikelser så är personen ingen "riktig" präst eftersom vederbörande inte passar in i rollen. Om så sker blir det problem för omgivningen att tolka vederbörande. Den som kallar sig för "kristen" kan inte vara den roligaste och mest humoristiske i klassrummet. Våra fördomar klarar inte av att ifrågasättas eller bli prövade. Vi ser vi vad vi vill se och hör vad vi vill höra för att få våra uppfattningar bekräftade, eftersom vi tror oss veta sanningen och inget kan övertyga oss om motsatsen. Vi vill hålla oss till huvudströmmen och därför tror vi att alla tycker samma sak som jag. Det är tryggast så.

Gud så tråkigt

Gud får gärna finnas med, men han skall veta sin plats. Han får vara det ingen annan vill vara och det betyder att vi tilldelar honom rollen som tråkmånsen, den värsta

av alla. Den vi sist vill välja in i vårt lag för Gud kommer att dra ner allt till att handla om förmynderi, regler och underkastelser. Det enkla är därför att avskaffa Gud så slipper vi tvånget och når frihet från det fulla ansvaret. Frågan är varför vi har uttrycket "Gud så tråkigt". Är det för att vi tror att Gud kräver att vi gör vår plikt och det är något tråkigt i sig?

Bort med Gud och in med Staten

I Sverige har vi avskaffat tanken på Gud, eftersom det är en stressande tanke som handlar om "tråkigheterna" i livet. Frågor om död, mening, skuld och skam och alla andra jobbigheter kan vi slänga ut i samma badvatten. Alltså, det roliga har vi kvar och blir så fria att vi ler det bredaste leendet på alla foton som läggs ut på Facebook. Frågan är om denna upplösning kan ske utan att ett samhälle faller samman? Det måste finnas någon tanke kvar som håller ihop människorna.

Det vi har gjort i vårt land är att göra Svenska Staten till vår Gud och därmed har vi gett denna anonyma kraft en ny roll över våra liv. Det är Staten som skall ta hand om oss inför alla faror som vi får höra talas om. Något som kan påminna om att vi kan dö som individer. Om vi tidigare trodde på Gud som en affärsuppgörelse så finns mönstren kvar. Förr bad vi böner till Gud, läste bibeln, och ville vara goda människor och belöningen för det var att vi kunde räkna med Guds beskydd och mat för dagen, utan svält och sjukdom. Nu betalar vi skatt och röstar istället och Staten ger oss skydd, mat och överlevnad. Frågan är var gränserna går för Staten som den nya inomvärldslige Guden?

Antingen eller och både och

Vi har lärt oss att vår nye Gud tar med ena handen och ger med den andra och vi står i mitten och vill helst betala så lite som möjligt i skatt. Men allt skall finnas där om vi behöver det så att vi har tillgång till vår trygghet. Betala skatt är tråkigt, pengar i handen är roligt. Känslan av makt fyller oss och gör oss lyckliga för ett ögonblick i våra konsumtionsvanor. Allt handlar om att vi skall prestera för att få något över och överskottet är den del som vi i korta stunder kan skapa något nytt av och som är ett uttryck för vilka vi är. Med pengar i handen kan vi vara kreativa och kanske konsumera mera. Den svart-vita världen blir synlig. Antingen har vi pengarna till vad vi vill, eller så har vi inte det, och då återstår vaddå?

Foto: Magnus Aronson

Inget annat än det vanliga tillståndet av "vanlighet" som kan kännas som en uttråkning. Frågan är om det finns alternativa tankemodeller till den tvära "antingen-eller-modellen." Varför inte tänka i "både och." Det regnar idag, men jag sitter inne vid brasan och läser en god bok, lånad från biblioteket, så det kostar inget att leva idag.

Skapa i det enkla

De flesta människor tycker det är tråkigt att behöva städa hemma. "Det är ett skitjobb" anser många och vill hellre använda tiden till roligare göromål. Men det är knappast fel på städgrejerna utan på själva tänkandet runt omkring uppgiften. Det kan finnas en inneboende tjtande morsa som påminner om att det måste städas. Varför inte se det som en god möjlighet att skapa en ny livsmiljö som ger nya möjligheter eftersom det är rent, snyggt och ordning i den egna närmiljön där det kreativa kan födas. Varför

inte se städning som ett skapande av renhet och förnyelse av den egna miljön? Något som verkligen kan vidga tunnelseendet och föra oss tillbaka till basen där vi kan få tillbaka en inre frihet. Samma sak är det med processen att tillaga mat. Om vi slänger i oss något för att inte vara hungriga så missar vi upplevelsen av att äta och av att leva. Orkar vi stanna upp så är det en investering som ger många ringar på vattnet. Att hantera **livs – medel**, medel till livet, är att skapa nytt liv och göra en investering i en framtid, och ge sig själv ny energi. Alltså, vi gör som skaparen, vi skapar nytt liv som en mening av det liv vi fått. Att skapa med skaparen är vår uppgift och borde även vara vår identitet. Villkoret är att vi skapar utifrån kärlek som en inspirerande dimension. Det var så Gud skapade världen.

Per-Arne Bengtsson, präst i Svenska kyrkan

Fakta om Fagersta kulturskola

Kulturskolan erbjuder verksamhet för barn och ungdomar från 5 år och upp t.o.m. gymnasiet, samt för vuxna i mån av plats. Antagning sker i samråd med läraren.

Ett självklart och viktigt inslag i Kulturskolans arbete är att anordna konserter och föreställningar av olika slag, där eleven själv eller tillsammans med sina kamrater får tillfälle att medverka. Då får eleven möjlighet att visa upp sina kunskaper i många olika sammanhang, stora som små.

Kulturskolan erbjuder följande ämnen

Altfiol	Fiol	Piano
Barnkör	Gitarr	Saxofon
Baryton,	Keyboard	Sång (fr. åk 4)
Blockflöjt	Klarinett	Trombon
Cello	Konst/bild	Trummor
Dans	Kontrabas	Trumpet
Elbas	Musikteori	Tuba
Elgitarr (fr. åk 4)	Musikproduktion	Tvärflöjt
Fagott	Oboe	Valthorn
		Dragspel

Genom att spela tillsammans skapas kreativitet

Stefan Sundqvist är chef för Fagersta kulturskola. Han började jobba som trumpetlärare på skolan redan 2002, och sedan 2012 är han chef för en verksamhet som han är väldigt mån om. Han planerar undervisningen utifrån lärarnas kompetens och förmågor och tar gärna emot förslag från eleverna.

Dörren står nästan alltid öppen till Stefans arbetsrum i Kulturskolans lokaler på Risbro skolan. När han hör att det finns elever i korridoren så går han gärna dit och pratar en stund med dem. Han vill ge sina elever största möjliga upplevelse av musik, dans och konst. Han vill ge dem något mer än bara att lära sig spela ett instrument. -De där 20 minuters-lektionerna med en lärare är bara en liten del av det vi erbjuder våra elever, säger Stefan och lyfter fram spelandet i en orkester eller en mindre ensemble som något mycket värdefullt. -Det finns jättemycket energi i att göra något tillsammans när "laget är större än jaget" och min del är med och bygger en helhet. Det är en process att öva tillsammans först på tonerna, sedan på rytm och intonation tills det blir ett färdigt resultat. Det är min drivkraft att få ihop helheten, avslöjar Stefan.

Delar upplevelser

"Kom till oss och hitta din kreativitet i en lugn och trygg miljö" står det i Kulturskolans broschyr. Att ha människor omkring sig och dela en upplevelse tillsammans, ger möjlighet att vara kreativ, menar Stefan. Som en viktig del i undervisningen får eleverna vara med i någon konsert/utställning/dansuppvisning under läsåret. De som inte spelat så länge gör ett framträdande i ett mindre sammanhang och

de som är mer vana växer med uppgiften och får större utmaningar. På grund av coronapandemin har man i år tyvärr tvingats ställa in flera inplanerade tillställningar, så nu finns det ett sug bland eleverna efter att stå på scenen igen. -Det kan vara skräckfyllt när man står där på scenen, men när det är över och applåderna från publiken kommer och spänningen går ur kroppen får man en enorm kick, säger Stefan.

Regler som ger stor frihet

Kulturskolan styrs inte av skollagen eller av någon skolplan, utan det är upp till varje kommun att bestämma omfattning och inriktning för verksamheten. Det ger ganska mycket frihet, menar Stefan, som i samråd med sin personal kan erbjuda lite olika typer av undervisning beroende på vilken kompetens och vilka intressen som finns bland lärarna. Ett exempel är trumpetläraren som också har grupper i musiklek för 5-åringar. Fagersta är en liten kulturskola med stort utbud. Den har tre ben; musik, konst och bild samt dans.

Stefan berättar att man utifrån en gemensam idé i lärarlaget sökt statligt bidrag för att genomföra ett projekt på Alfaskolan där alla barn får spela i orkester, och de lär sig att spela jättebra på det sättet, hävdar han. Ett integrationsprojekt med dans och språk på förskolor har också varit väldigt lyckosamt. Bland ämnena som Kulturskolan erbjuder finns numera även "musikproduktion" för den som vill lära sig att skriva musik och få feedback på det, bli bättre på att mixa i studio med mera. Eleverna i dansgrupperna brukar vara med och skapa koreografin till danser och får feedback från läraren.

När mörkret blir för stort

Jag ligger ovanpå min säng och gråter. Jag är så trött och less på ångesten som sköljer över mig i våg efter våg. Det känns som om den är fastklistrad vid mitt innersta, min själ. Jag försöker få den att släppa, men den sitter lika fast som ett vattenavvisande plåster och hindrar mig från att leva mitt liv helt och fullt.

Jag vill kunna vara ute, men mina knän vittnar om att jag ramlar ganska ofta, eftersom de är täckta av plåster och ibland kompresser, för det mesta. Hur ska jag klara av att leva och vara glad under de förutsättningarna? Ovanpå allt annat är livslusten på minussidan av termometern. Jag hade förstått det om det varit vinter och kallt, men det är nästan vår ute med allt vad det innebär av nässpray och annat. Det kliar lite överallt när naturen ska till att vakna och det gör ångesten ännu värre. Det känns som om jag inte kan andas, som om jag kippar efter luft båda bildligt och bokstavligt.

Som sagt, jag ligger ovanpå sängen och gråter, samtidigt som ångesten sköljer över mig i våg efter våg. Det gör att livslusten är ganska svag och att jag är ganska osäker på om jag vill leva överhuvudtaget. Men då skulle jag kanske missa den första tussilagon år 2020. Våren är på väg och kanske kan jag läkas med den. Livet spårar mellan hundbajs och torra grässtrån och på vissa ställen finns små fläckar av snö och nattgammal is. Jag längtar efter att få fylla mina lungor med ren och klar, kanske till och med lite kall luft igen. Det skulle vara så skönt att kunna andas. Igen. Det ordet är en garanti för att det verkligen har fungerat en gång i tiden, för länge sedan, så jag ber: fungera nu!

Spelar inte bara instrument

Lärarkollegiet försöker också ordna så att eleverna i mindre grupper får uppleva en konsert eller en dansföreställning som någon annan ger. De kallar det för att göra "det där andra". Gitarrläraren kan ta med sig sina elever till en konsert i Västerås med en gitarrsolist, och stråklärarna kan göra en liknande utflykt med sina elever. Stefan har även ordnat workshops för elever med musiker och dansare som gäststaden Fagersta för att ge konserter för allmänheten. Samarbetsprojekt med Kulturskolor på andra orter brukar också vara uppskattat bland eleverna, och länets ungdomssymfoniorkester har många deltagare från Fagersta. -Vi spelar inte bara, vi upplever även andra saker tillsammans, säger Stefan som själv hade Kulturskolan i Kumla som ett andra hem när han växte upp. Det är så roligt också att eleverna har en positiv inställning och säger att "självklart ska vi med". De tycker det är kul att se saker lite bakom kulisserna.

Genom projektet "Ett kulturliv för alla" där Västmanlandsmusiken satsar samma summa pengar som kommunen på en konsert, har Stefan kunnat boka in konserter i Fagersta med fantastiska professionella musiker. Drömmen för Stefan och hans kollegor på Kulturskolan är ett kulturhus i Fagersta.

Tycker om att träffa eleverna

Som chef har Stefan numera mest administrativa uppgifter, men eftersom han tycker om att träffa eleverna så går han gärna in som vikarie om en lärare är sjuk, och han tycker att det är befriande att leka krokodil på golvet tillsammans med 6-åringarna på musiklektion. Själv behärskar han instrumenten trumpet, tuba, trombon

och valthorn, och han undervisar vid behov i piano och musikteori. Den brassensemble som Stefan startade tillsammans med några elever när han började jobba som lärare på skolan finns fortfarande kvar och brukar göra några framträdanden varje år. De spelade till exempel på en frilufsgudstjänst på Oljeön för några år sedan och vid Lindgårdens återinvigning 2015. Återkommande är spelningen i kyrktornet i Söderbärke kyrka på Kristi himmelsfärdsdagen varje år, och det brukar vara uppskattat. Stefan är dirigent och ledare för Fagersta stadsmusikkår, som bland annat medverkar i en adventskonsert i Västanfors kyrka varje år.

Stefan spelar på fritiden

På fritiden spelar Stefan i olika ensembler och orkestrar, till exempel Bergslagens kammersymfoniker, Grängesbergs orkesterförening, Borlänge orkesterförening, Karlstad symfoniorkester, diverse projekt- orkestrar ibland och Kulturskolans lärarensemble om han inte spelar med organisten i någon kyrka på bröllop, dop, begravning eller gudstjänst. -Helgerna går fort åt på ett år, konstaterar han med ett leende. Stefan beskriver sig själv som en orkestermusiker snarare än som solist, och allra bäst trivs han när han får spela kammarmusik i mindre ensembler. Där har han ett stort ansvar som ensam musiker på sin stämman samtidigt som han spelar tillsammans med andra. Det blir lite som att vara solist i en gemenskap, upplever han.

**Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson**

Helena Andrén Niemi är en kreativ person. Genom ett positivt och konstruktivt synsätt har hon tagit sig genom livet med ständigt nya projekt och utmaningar.

-Att vara kreativ är att ha ett positivt synsätt och att hitta lösningar. Hela livet är en stor utmaning säger, Helena med en vid gest som en sammanfattning av sitt sätt att leva.

Från maskinreparatör till textilateljé

Hon utbildade sig till maskinreparatör och ville jobba på båt men blev istället reparatör på ASEA i Västerås. Sedan blev det volontärbete för SIDA i u-landet Tanzania. När hon gift sig med Sven, som gick på konstskola, upptäckte hon att hon hade ett estetiskt sinne och började sticka plagg till hemslöjdsbutiken i bostadsorten Östersund. Samtidigt jobbade hon som studieorganisatör på Vuxenskolan och gick en vävutbildning. Sven och Helena bodde i en stor gammal skola där det fanns utrymme både för en textilateljé, och för Svens konstnärliga arbete och hans kurser i trä, metall och gamla målningstekniker. -Jag insåg snart att det var svårt att försörja sig på vävning. Det tar tid när man vill göra en vacker väv och det blir för dyrt för kunden. Jag fick krypa till korset och göra serier av vantar och mössor i renskinn och sy anoraker, och det gick bra att sälja. För att kunna sälja mer som konsthantverkare blev hon delägare i en kooperativ butik på Österlånggatan i Stockholm, medan hon ännu bodde i Östersund. Sedan blev det ytterligare en butik på Västerlånggatan i Stockholm och senare en hantverksbutik i Leksand samt en eller rättare sagt två i Östersund. -Det intressanta var att jag sålde dubbelt så mycket i Östersund som i gamla stan i Stockholm, för i Östersund fanns det inte så mycket konkurrens, berättar Helena. Hon började designa linnekläder som syddes upp av andra, som fick betalt för varje plagg, eftersom det var för dyrt att anställa dem. Tillsammans med

Helena hittar kreativa lösningar

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Helena Andrén Niemi trivs i den lilla japanska delen av trädgården. Helena är med i styrelsen för Engelsbergs konstgille och i Föreningen för Musik och Kultur i Engelsberg.

en väninna öppnade hon i Östersund sin femte butik, och kort tid därefter fick hon en förfrågan om att öppna en butik på flygplatsen i Östersund. Helena och Sven drev under ett halvår butik och restaurang på flygplatsen, men det blev för slitsamt med långa öppettider och långa resor mellan arbete och hemmet.

Utbildade sig i alternativmedicin

När Helena hade hållit på med hantverk under 20 år träffade hon på en läkare i alternativmedicin. Hon blev väldigt nyfiken på hans arbete och det slutade med att hon gick en utbildning och jobbade sedan under flera år som alternativterapeut med akupressur* och örter. Senare gick hon även en utbildning i England i NLP, som i stora drag går ut på att man genom olika verktyg kan få tankarna att ställa om sig och på det viset bota både mentala problem som ångest och mindre fysiska problem som hosta och ryggont. Helena beskriver det som en sorts coachning. Hon behandlade sina klienter i en större arbetslokal centralt i Östersund och tog även dit föredragshållare. Hon jobbade under en del av tiden även som lärare i matematik och NO-ämnena på högskolan i Östersund.

Flyttade till Fågeltorpet i Västervåla

Sven och Helena hade ägnat många år åt att renovera den gamla skolan och när det var färdigt började de fundera på vad de skulle göra sen. Tack vare att Sven är från Västerås och en syster till Helena bodde på en släktgård i Dunshammar utanför Ängelsberg, så köpte de Fågeltorpet som ligger några hundra meter bakom Västervåla kyrka. Under påsken 2012, när de var i Fågeltorpet för att börja renovera, fick de besked av en granne i Östersund om att den gamla skolan hade brunnit ned. Då var det inget att fundera på längre. Tillsammans med katterna, lite kläder och en bankdosa som de lyckligtvis hade med sig, flyttade de helt enkelt in i Fågeltorpet på heltid. De började renovera husen och anlägga trädgården, som idag består av flera olika delar. Helena och Sven jobbade som guider på Engelsbergs bruk och på Oljeön under en period.

Ännu en brand kom i deras väg. Den stora skogsbranden 2014 har påverkat parets planer för verksamheten på Fågeltorpet, men inte enbart på ett negativt sätt. Helena var den som initierade idén med guideade turer i det branddrabbade området i Västervåla. Hon har guidat på bussar som gått till den nya utsiktsplatsen

på Grävlingsberget i naturreservatet Hälleskogsbrännan. Paret tar även med sig intresserade personer på vandringar i den branddrabbade naturen som ligger alldeles bakom deras hem, där växter och djur nu håller på att återhämta sig.

Har nu tid att utveckla trädgården

Coronapandemin har gjort att de inte kan ta emot besökare just nu, men det har istället gett paret mer tid att utveckla trädgården. Sven och Helena jobbar med att anlägga olika områden på den stora tomten. Det finns en japansk trädgård vid dammen och en "häxträdgård" med olika örter. Bina i de sex bikuporna gör stor nytta för fruktträdgården. Det finns också odlingar med bär och grönsaker. Helena tar emot personer som vill komma ut i naturen och bara vara i den här miljön. Genom en förfrågan från kommunen har hon haft hand om ett par personer som fått "grön rehabilitering", och det var lyckat. Man kan komma till Fågeltorpet bara över en dag och vara med och mocka hönshuset eller jobba i trädgården. Det finns också plats för fyra personer att övernatta i den gamla smedjan, och då kan man stanna längre och njuta av platsen i flera dagar. -Man kan komma hit och bara vara för att "gå ur väggen". Vi vill att det här ska vara en mötesplats för personer som är intresserade av odling och som vill ha tips och inspiration, säger Helena. Min man är en fena på att laga mat också och det passar ju jättebra, skratta hon. -Kreativitet handlar om att inte fastna. När man märker att det här inte var roligt, ska man försöka tänka att vad vill jag göra nu? Det ska vara roligt, annars får det vara, säger Helena med eftertryck.

**akupressur* - är en mjuk behandlingsform som ger både muskulär avspänning och mental avslappning och påverkar dessutom kroppens energisystem. Metoden kallas ofta "akupunktur utan nålar"

Fråga juristen

Vad innebär enskild egendom?

Fråga:

Jag har fått ett arv där den avlidne hade ett testamente. Där stod det bland annat att arvet jag fick skulle vara min enskilda egendom. Vad innebär det? Jag är gift och vi har två gemensamma barn.

Svar:

Att du har fått ett arv som är din enskilda egendom har betydelse för dig vid en framtida bodelning.

I ett äktenskap delas makarnas egendom in i två olika slag, giftorättsgods och enskild egendom. Huvudregeln är att all egendom är giftorättsgods. Egendom kan göras enskild genom äktenskapsförord som upprättas mellan makarna eller om endera maken erhållit gåva, *arv genom testamente* eller försäkring där det uttrycks att egendomen ska vara mottagarens enskilda. Den make som menar att den har egendom som är enskild måste kunna styrka detta för den andre maken, vanligtvis genom att visa upp handlingen som anger detta (ex testamentet efter den avlidne du erhöll arv ifrån).

All egendom som är *giftorättsgods* ingår i en bodelning. När ett äktenskap upphör, genom skilsmässa eller dödsfall, ska en bodelning förrättas. Detta innebär att båda makarnas tillgångar och skulder som är giftorättsgods specificeras och de kvarvarande nettotillgångarna (tillgångar - skulder) läggs ihop och delas sedan i två delar. Vardera

make erhåller en del (dvs halva kvarlåtenskapen) vardera. Om det finns egendom som är enskild på grund av äktenskapsförord, förordnande i testamente, gåvobrev eller försäkring så ingår inte denna egendom i bodelningen.

Exempel:

Make 1 1 200 000 kr

Make 2 800 000 kr

Lägg ihop bådas kvarlåtenskap (2 000 000) och dela sedan detta i två lika delar (1 000 000). Varje make erhåller 1 000 000 kr var vid bodelningen.

Om någon av makarna har enskild egendom ligger denna utanför denna bodelning. För dig betyder det här att arvet du fått kommer inte ingå i en bodelning, utan det kommer du att få behålla utöver din bodelningsandel (din halva).

Ida Jäder, jurist

Kyrkans Allmänna Juridiska Byrå
tel 0223-434 76

För tidsbokning kontakta sekreterare
Maria Ulestig Eriksson kl 8-12.

Söder och väster om forsen...

Västanfors kyrka är placerad i nord-sydlig riktning (vilket är ovanligt) med tanke på terrängen.

Västanfors kyrka har en starkare färgsättning invändigt, som går mot vinrött, brunt och guld.

Från olika håll har jag genom åren hört att kyrkorna i Västanfors och Söderfors är väldigt lika. Detta skulle bero på att båda kyrkorna har samma arkitekt. När jag började undersöka saken närmare kunde jag konstatera att så inte var fallet. Västanfors kyrkas arkitekt är Axel Ahnfeldt medan Erik Palmstedt är arkitekt för Söderfors kyrka. I den skrift som togs fram i samband med restaurering av Västanfors kyrka 1987-1988 står likheterna mellan kyrkorna omnämnda.

Först träkyrka sen stenkyrka

För att granska de båda kyrkornas likhet begav jag mig till Söderfors en vårdag i början av maj. Där träffade jag kyrkvaktmästare Daniel Brodin som visade mig runt och berättade. I såväl Söderfors som i Västanfors har det tidigare varit en träkyrka som har behövt ersättas. Söderfors kyrka är av ett äldre datum, den är byggd 1789-1792 och är belägen i öst-västlig riktning vilket är det vanligaste. Tanken med detta är att ingången ska vara åt väster och altaret åt öster. Detta för att församlingen ska ha blicken mot öster som är det väderstreck som är ljusets ursprung och där solen går upp.

Nord-sydlig riktning är ovanligt

Västanfors å andra sidan ligger i nord-sydlig riktning vilket är lite ovanligt. Anledningen var att man tog hänsyn till terrängen så att tornet hamnade invid en sluttning mot söder och koret i norr. Västanfors kyrka är byggd 1824-1827. Starkt drivande vid bygget var brukspatron Salomon von Stockenström som vid den tiden ägde socknens tre ledande järnbruk. Förmodligen hade han besökt Söderfors. Arkitekten Palmstedt hade under åren 1779-1780 vistats i Rom och där studerat de antika byggnadsverken. När han sen kom hem till Sverige igen var han nyklassiskt inriktad och dessa stilideal blev därför vägledande när han ritade Söderfors kyrka. Palmstedt ritade för övrigt även Karlstad domkyrka 1790. Vid en genomgripande restaurering 1945 togs altartavlan ned och ersattes med det tidigare använda förgyllda träkorset med Kristi törnekrona. Sen gick det några år fram till 1971. Många församlingsbor hade saknat den gamla altartavlan och ville ha den återuppsatt. Men nu blev det problem, ingen visste vart den tagit vägen. Till slut lyckades man av en slump finna den på vinden ovanpå

brandstationen. Tack och lov så var den i gott skick. Dock satte man inte upp den vid högaltaret igen utan den fick en ny placering på den höga långsidan där den hänger än idag. Ett antal detaljer är snarlika i de bägge kyrkorna. Predikstolens utformning är nästan identiskt lika både till formen och andra detaljer exempelvis korset ovanpå och ”droppen” som hänger under.

Predikstol blev herrskapsläktare

I båda kyrkorna har det mitt emot predikstolen byggts en så kallad herrskapsläktare. Den platsen var reserverad för brukens patroner och andra högt ansedda medborgare. En annan likhet är den runda ljusöppning som finns i väggen ovanför högaltaret och där det i Västanfors är en rund tavla som föreställer Treenigheten: Fadern, Sonen och den Helige Anden, medan det i Söderfors är solens strålar och text på hebreiska ”Kristi helgad”. Det välvda taket är likadant i båda kyrkorna. I Söderfors kyrka finns en smart detalj som jag aldrig sett i en kyrka förut (däremot i Folkets hus i Fagersta). Man har sågat bort lite från två bänkrader och därmed möjliggjort att rullstolsburna kan sitta bland övriga och slipper sitta för sig själv i till exempel mittgången. Färgsättningen är dock väldigt olika. Söderfors kyrka är väldigt grå/vit och enfärgad medan Västanfors kyrka har en betydligt rikare färgsättning. Detta förstärktes ju också i samband med den senaste restaureringen.

Tornen är väldigt lika

Utvändigt är det främst tornet som är nästan identiskt mellan kyrkorna. I båda kyrkorna har själva kyrktornet nästan samma utseende med kupolen och kolonner. Även ett förgyllt kors tronar högst upp. Öppningarna vid kyrkklockorna är också nästan identiska liksom de stenplattor med text som satts upp ovanför ingången. Sett från baksidan är det också viss likhet. I Västanfors är det fyra fönster medan det i Söderfors är sex fönster. Några av dem är ”blindfönster” som man gjort för att få symmetri.

Kanske är det inte helt ovanligt att kyrkor blir lika varandra. Det finns ju otroligt många kyrkor i såväl vårt som andra länder och såklart lånar man av varandra. Jag kan bara konstatera att Västanfors kyrka i alla fall är den finaste kyrka jag vet.

Söderfors kyrka

Kyrkorna liknar varandra utvändigt.

Söderfors kyrka har en ljusare färgsättning invändigt. Det runda fönstret/tavlan i koret finns i båda kyrkorna men har inte samma utförande.

I Söderfors kyrka har man tagit bort en del av några bänkrader för att göra plats för en rullstol.

De båda kyrkornas torn är lika och bakifrån liknar de varandra, men Söderfors kyrka har fler fönster.

**Text och foto:
Staffan Riddersporre**

Musik i Sommarkväll

Västervåla kyrka tisdagar kl 19

9 juni Kyrkokören

16 juni Companova

23 juni Gunnar Klum – baryton
Mats Jansson – piano

30 juni Tour de France!
Anders Lagerqvist – violin
Jonna Inge – viola
Erik Uusijärvi – cello

7 juli Bertil Jonasson – saxofon
Hans Backenroth – bas
Kjell Fernström – piano

14 juli Ensembler ur Bergslagens
kammarsymfoniker

21 juli Jan Allan – trumpet
Fredrik Olsson – gitarr
Mats Dimming – kontrabas

28 juli Kammarmusik

4 augusti Mint Condition

Obs! Max 50 besökare vid varje konsert

enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer pga coronapandemin.

Gratis biljetter hämtas

på församlingsexpeditionen på Lindgården i Fagersta eller på Nya Serveringen i Ängelsberg fr o m onsdagen före aktuell konsert. Kan ej förbokas.

Läs mer om artisterna på hemsidan:
www.svenskakyrkan.se/vastanfors

Rapport om kyrkliga begravningsbyråer

En rapport om kyrkliga begravningsbyråer har lagts fram för Kyrkostyrelsen. Vår församling, som 2005 var först med att starta Kyrkans Begravningsbyrå, hoppas nu på en mer positiv hållning från Kyrkostyrelsen och Svenska kyrkan på nationell nivå.

Utredningen presenterar en generellt positiv bild av att församlingar i Svenska kyrkan driver begravningsbyrå.

Utredare Miriam Hollmer skriver i sin sammanfattning: *"De flesta av de kyrkliga begravningsbyråerna tycks ha startat utifrån en vilja att "vara med hela vägen". Denna önskan om att kunna följa människor genom hela livet sågs även som en form av medlemsvård, både för att ge medlemmar en god service men också för att ge ett extra värde till kyrkoavgiften. Detta var tätt sammankopplat med en önskan om att kunna visa diakonal omsorg... En tydlig erfarenhet man har gjort är att begravningsbyrån har gett fler och starkare relationer med människor på bygden och "sänkt tröskeln till kyrkan". Särskilt på landsbygden har omsorg om lokalsamhället varit en viktig aspekt..."*

Ett resonemang förs i avhandlingen som argumenterar för att kyrkliga begravningsbyråer kan vara ett sätt att värna den kyrkliga begravningsleden.

24,5 miljoner kronor insamlade under fasteaktionen

Ett varmt tack för alla goda insatser under årets fasteaktion! Resultatet blev 24,5 miljoner kronor, ett bra resultat med tanke på de utmaningar som coronapandemin fört med sig under kampanjperioden. Resultatet är sex miljoner lägre än 2019, då resultatet blev 30,6 miljoner kronor. Gåvorna som kommer in under kampanjen står för en stor del av bidragen till det livsviktiga arbete som Act Svenska kyrkan bedriver tillsammans med systerkyrkor och partner runt om i världen. Ni som är engagerade för Act Svenska kyrkans arbete har en nyckelroll i arbetet. Ert engagemang och era gåvor är en förutsättning för att arbetet med att stötta människor i utsatthet kan fortsätta...

Erik Lysén, chef Act Svenska kyrkan

Sommarens gudstjänster

Lördag 20/6 Midsommardagen, kl 11 Gudstjänst vid Västervåla hembygdsgård. Medtag kaffekorg.

Söndag 21/6 kl 18 Gudstjänst, Lindgårdens uteplats

Söndag 5/7 kl 15 Bygudstjänst i Åvestbogården.

Musik och kaffe serveras.

Söndag 19/7 kl 11 Gudstjänst och kaffe på Västervåla hembygdsgård. *(Vid regn i Sockenstugan)*

Söndag 2/8 kl 18 Gudstjänst vid Lindgårdens uteplats.

Söndag 9/8 Engelsbergsdagen, kl 13 Gudstjänst i hyttan, Engelsbergs bruk. *(Endast om Engelsbergsdagen genomförs.)*

Söndag 16/8 kl 11 Bygudstjänst i Djupnäs.

Kyrkkaffe serveras. Kyrkbåten avgår från

Stationsbryggan i Ängelsberg kl 09.15. Ring Jan Klasson tel 070-543 56 65 om du vill åka med (6 passagerarplatser finns).

Söndag 30/8 kl 14 Bygudstjänst i Odensnäs trädgård/veranda. Kaffe serveras.

Gudstjänst i Brukskyrkan följande söndagar kl 15; den 14/6, 28/6, 12/7, 26/7, 9/8 och 23/8.

Mer information om gudstjänster finns i predikoturen i Fagersta-Posten och på församlingens hemsida www.svenskakyrkan.se/vastanfors

Ändringar kan ske i församlingens hela program pga coronaviruset. Se hemsidan för uppdaterad information.

Skogspromenad med pensionärer och andra daglediga en fredag i april. Fikapaus vid Matsmossen i Sundbo. Foto: Birgitta Hellman –Härlig karantän! uttryckte en av deltagarna.

Personalen på öppna förskolan har under maj och juni ordnat "uteöppis" i lekparken nedanför Bergslagssjukhuset. Roligt och uppskattat av både barn och föräldrar. Foto: Anna Binning

MITT i LIVET

Ansvarig utgivare: Henrik Rydberg, tel 0223-434 10.

Redaktör: Cecilia Kjellin Eriksson, tel 434 06. **Tryck:** PRIMA-tryck, Hallstahammar. **Omslagsfoto:** Magnus Aronson. Redaktören svarar för osignerat material.

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/VASTANFORS

Svenska kyrkan
VÄSTANFORS VÄSTERVÅLA

På besök i förskoleklassen på Lindgårdsskolan

För eleverna i förskoleklassen på Lindgårdsskolan börjar skoldagen med att de ställer sig på led utanför huset Sjövillan. Några barn i taget går in för att hänga av sig ytterkläder och väskor. Lärarna Anna Axfeldt och Emma Svanberg är måna om att det ska vara lugnt och friktionsfritt i gruppen.

Dagen börjar med en gemensam samling. Emma sköter uppropet genom att läsa upp barnens namn baklänges, så de får tänka till lite extra innan de svarar. Det är lite svårt men skojigt. De går igenom dagens datum och vad som står på programmet för den här skoldagen. Med hjälp av små bilder på väggen blir det tydligt för alla vad de ska göra idag. Efter samlingen sätter sig barnen två och två med en I-pad och övar på veckans bokstäver x och y. De jobbar tillsammans med sin lärkompis, som de har haft under hela läsåret. När det blir dags för fri lek sätter varje barn upp sitt foto på ett schema på väggen, som visar vilken aktivitet de väljer att hålla på med. Det kan vara att rita, bygga med lego, spela spel, läsa, leka i rummet som kallas "hemmet" eller att göra pärlplattor.

Bildstöd hjälper eleverna

Anna Axfeldt förklarar att systemet med bildstöd är extra bra för elever med behov av särskilt stöd, och hjälper även de andra eleverna att få en tydlig överblick. -Vi använder bildstödet även på fritids. Några barn har behov av olika anpassningar och just bildstödet gynnar hela gruppen. Osäkerheten försvinner och det skapar ett lugn när barnen inte springer mellan olika aktiviteter och letar efter sin kompis, upplever hon.

-Som lärare i förskoleklassen ska vi inte lära barnen att läsa och skriva, men vi ska väcka intresset för bokstäver och siffror. En del barn knäcker koden ändå, och vissa kan läsa redan när de börjar i förskoleklassen

och då får vi försöka hitta svårare utmaningar åt dem, säger Anna. Emma förklarar att det här första året handlar mycket om fostran och inkörning inför skolstarten i år 1. Man ska till exempel lära sig att hålla reda på sina kläder och att gå på toaletten själv. Under vårterminen är det simskola en gång i veckan och det ska man också klara. -Lärkompis är något man använder sig av även i skolan, och för oss är det ett sätt att förbereda våra barn för skolarbetet. Eleverna har utbyte av varandra och lär sig att samarbeta. Den fria leken ger mycket social träning, så det är jätteviktigt att det finns tid också för den, säger Emma.

NTA och tema kompisar

Ibland delas klassen upp i grupper när man jobbar med nya bokstäver eller med NTA (Naturvetenskap och Teknik för Alla.) När höstterminen startar jobbar hela skolan med temat "Jag och mina kompisar" och då är det fokus på att kommunicera, att bjuda in varandra till lek och att säga stopp när det händer något som man inte vill vara med om. Anna berättar om biblioteksskolan som sexåringarna får gå på biblioteket, och om bokjakten som uppmuntrar föräldrar att läsa för sina barn. För varje bok som en förälder läst för sitt barn lägger man en pärla i en burk. Anna visar burken med fler än 700 pärlor som samlats ihop under läsåret. Barn och förälder fyller också i ett papper om boken, som blir som en enkel recension. Efter en stunds fri lek inne är det dags att plocka undan efter sig, äta

frukt och gå ut på skolgården. Barnen tvättar händerna och klär på sig ytterkläder utan bråk, fast det är lite trångt i tamburen. Det blåser lite kallt ute, men det märker inte barnen för den fina skolgården bjuder naturligt in till olika lekar. Emma berättar att de är ute extra mycket nu i coronatider. Hon samlar ihop barnen i klassen en stund för att leka indiansmyg tillsammans. Sen är det dags för lunch i matsalen på Lindgårdens nedervåning. Några barn åker buss eller taxi hem efter lunchen medan andra stannar kvar på fritids under eftermiddagen.

Cecilia Kjellin Eriksson

Det finns platser kvar

till förskoleklasserna på Lindgårdsskolan som startar höstterminen 2020, eftersom det för första gången blir två parallella förskoleklasser. Ansök om plats på hemsidan www.lindgardsskolan.se eller kontakta Johanna Fransson Helén på skolexpeditionen tel 0223-434 79, epost: johanna.f.helen@lindgardsskolan.se

Fakta om Lindgårdsskolan

Lindgårdsskolan är en friskola som drivs av Västanfors Västervåla församling, Svenska kyrkan i Fagersta. Skolan har 200 elever från förskoleklass till år 9. Profilen för år F-6 är musik, medan år 7-9 har profilen naturvetenskap och teknik. Skolan startade 2002.

Sedan 2018 är förskoleklassen för sexåringar en del av skolplikten, tidigare var den frivillig.